

GINA POPIELÓW

RAPORT Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA za lata 2011-2012

Popielów, 2013

Spis treści:

I. Wprowadzenie

1. Cel i podstawa prawna przygotowania raportu
2. Zakres raportu

II. Realizacja poszczególnych celów i zadań POŚ

1. Ochrona przyrody i krajobrazu oraz podjęcie działań na rzecz wzbogacenia bioróżnorodności
2. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych
3. Ochrona powierzchni ziemi i gleb
4. Ochrona powietrza atmosferycznego
5. Ochrona przed hałasem
6. Zapobieganie poważnym awariom
7. Edukacja ekologiczna
8. Planowanie przestrzennego i strategiczne jako podstawowe narzędzie zrównoważonego rozwoju
9. Monitoring i zarządzanie Programem Ochrony Środowiska

III. Ocena realizacji celów założonych w POŚ poprzez wskaźniki wdrażania

IV. Podsumowanie

I. WPROWADZENIE

1. Cel i podstawa prawna przygotowania raportu

Celem ogólnym przygotowania *Raportu z realizacji gminnego programu ochrony środowiska gminy Popielów za lata 2011 - 2012* jest ocena realizacji założeń przyjętych w polityce ekologicznej państwa.

Wiodącą zasadą polityki ekologicznej, przyjętą w Konstytucji RP jest zasada zrównoważonego rozwoju, której podstawowym celem jest integracja polityk i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe, nie doznające uszczerbku, możliwości korzystania z nich zarówno przez obecne jak i przyszłe pokolenie, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym.

Celem szczegółowym przygotowania *Raportu* jest ocena postępów w realizacji założonych celów i zadań zapisanych w programie gminnym oraz wyciągnięcie wniosków, które powinny być uwzględnione w nowym programie ochrony środowiska dla gminy Popielów.

Podstawę prawną opracowania raportu stanowi art.18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska [Dz.U. z 2008 r. nr 25, poz. 150], który wprowadza obowiązek wykonania co 2 lata raportu z realizacji gminnego programu ochrony środowiska i przedstawienia go radzie gminy. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Popielów na lata 2008 – 2011 z perspektywą do roku 2015 został przyjęty Uchwałą Rady Gminy w Popielowie z dnia 27 maja 2010r. nr XLI/281/2010 w sprawie uchwalenia „Aktualizacji Gminnego Programu Ochrony Środowiska, w tym Aktualizacji Gminnego Planu Gospodarki Odpadami”.

2. Zakres opracowania

Zapisy programu ochrony środowiska dla gminy Popielów są zgodne z zapisami programu powiatowego i wojewódzkiego oraz polityką ekologiczną państwa. Ochrona środowiska jest ujęta w programie w sposób kompleksowy, co ułatwia realizację zadań, a także monitorowanie stanu środowiska i zaawansowania działań w celu jej ochrony.

Ustawa Prawo ochrony środowiska [Dz.U. z 2008 r. nr 25, poz. 150], nie określa wymagań dotyczących formy i struktury raportu z realizacji przedmiotowego programu. Jedynie w samym Programie ochrony środowiska określono na czym będzie polegać analiza realizacji założonych do wykonania celów i zadań.

Obowiązek wykonania co 2 lata *raportu* z realizacji programu ochrony środowiska określa jego ramy czasowe – poprzedni raport wykonano za lata 2009-2010, a niniejszy wykonuje się za następne dwa lata tj. 2011-2012.

Dane podstawowe i wskaźniki do monitoringu realizacji zadań i celów z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Popielów ” za lata 2011-2012 stanowią głównie:

- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Popielów na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015,
- raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Popielów ” za lata 2009-2010,
- sprawozdania z realizacji budżetu gminy za lata 2011 i 2012,
- informacje statystyczne GUS (dostępne w pełnym zakresie za rok 2011, i w niepełnym zakresie za rok 2012),
- informacje pozyskane z Urzędu Gminy w Popielowie,
- raporty o stanie środowiska w województwie opolskim wykonywane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu,
- rejestr form ochrony przyrody publikowany przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Opolu,
- ankietyzacja gminy i jej jednostek organizacyjnych,
- informacje z innych źródeł,
- opracowania własne.

II. Realizacja poszczególnych celów i zadań POŚ

1. Ochrona przyrody i krajobrazu oraz podjęcie działań na rzecz wzbogacenia bioróżnorodności.

Cele i zadania:

- ochrona i wykorzystanie zespołów przyrodniczo - krajobrazowych w celach turystycznych,
- dbanie i rozbudowa obszarów chronionych,
- ochrona walorów przyrodniczych, szczególnie poprzez ochronę najcenniejszego przyrodniczo obszaru „Grądy Odrzańskie” i „Łąki w okolicach Karłowic nad Stobrawą”,
- zapewnienie ochrony prawnej obszarom i obiektom cennym przyrodniczo, ważnym z punktu widzenia zapewnienia ochrony różnorodności i spójności ekologicznej w gminie, ale dotychczas nie objętych żadną formą ochrony lub nie dość skuteczną dla zachowania walorów.

Obszary cenne przyrodniczo są z reguły wykorzystywane do celów rekreacyjnych i edukacyjnych. W nadchodzących latach taka tendencja będzie się pogłębiać, co może przyczynić się do szybkiej degradacji przyrodniczej terenu. Ważnym zadaniem będzie zapewnienie możliwości wypoczynku i rekreacji mieszkańcom przy jednoczesnym zapewnieniu warunków dla właściwej ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych

poprzez odpowiednie udostępnianie obiektów i obszarów chronionych. Wiąże się to z koniecznością budowy małej infrastruktury turystycznej kanalizującej ruch.

Zieleń rekreacyjna spełnia wiele funkcji. Jedną z podstawowych jest produkcja tlenu i usuwanie dwutlenku węgla z otoczenia. Zieleń absorbuje zanieczyszczenia powietrza, a także nieprzyjemne aromaty zastępując je przyjemnym zapachem. Ponadto pasy tzw. zieleni izolacyjnej, poza ograniczeniem zanieczyszczeń, zmniejszają również poziom hałasu.

Na terenie Nadleśnictwa Brzeg i Kup funkcjonują ścieżki przyrodniczo – leśne. W celu sprostania ciąglemu wzrostowi ruchu turystycznego pieszego, rowerowego i samochodowego na terenie nadleśnictwa zostało wyznaczonych szereg szlaków turystycznych, trasy rowerowe oraz przy głównych drogach publicznych miejsca postoju i wypoczynku dla turystów zmotoryzowanych. Przez teren Gminy Popielów przebiega zielony szlak turystyczny biegnący poprzez tereny dwóch obrębów leśnych: tworzy pętlę zaczynającą się w Brzegu i biegnie przez Błota, Barucice, Rogalice, Tarnowiec, Nowy Świat, Kurznie, Karłowice, Stare Kolnie, Stobrawę i Kościerzycę do Brzegu. Dodatkowo została wyznaczona trasa edukacyjna z tablicami informacyjnymi.

Największym zagrożeniem dla obszarów cennych przyrodniczo, w większości łąk jest zbyt silne odwodnienie terenów i brak użytkowania. Należałoby odbudować system melioracji również w kierunku nawodnień oraz podjąć użytkowanie kośne – zwłaszcza w obszarze Natura 2000 Łąki w okolicach Karłowic nad Stobrawą, na których na skutek zarastania i dominacji nawłoci, trzcinnika piaskowego i mozgi trzcinowatej zanikają stanowiska modraszków. Aby zrewitalizować kompleksy cennych łąk i poprawić ich stan zachowania, należałoby je nawodnić i użytkować kośnie lub wypasać.

Stopień realizacji zaplanowanych zadań:

Tab.nr 1

Lp.	Zadanie	Planowany termin realizacji	Stopień realizacji
1.	Modernizacja świetlicy wiejskiej w Lubieni wraz z zagospodarowaniem otoczenia	2011-2012	Z
2.	Budowa strażnicy OSP w Popielowie wraz z zapleczem świetlicowym i przyległym terenem rekreacyjnym jak centrum społeczno-kulturalne	2011-2012	Z
3.	Budowa boiska przy Publicznej szkole Podstawowej w Starych Siołkowicach	2012	Z
4.	Budowa dwóch boisk wraz z szatnią i towarzyszącą infrastrukturą w Rybnej	2010-2011	Z
5.	Rewitalizacja placu „Kamieniec” w Popielowie	2011	Z
6.	Rajdy rowerowe pod hasłem „Na kole przez pole”	2012	Z

Z- zadanie zrealizowane

Cz – częściowo zrealizowane lub w trakcie realizacji

N- zadanie niezrealizowane

W ramach realizacji celu ochrona przyrody i krajobrazu zostało zrealizowanych 6 zadań. Większość zadań dotyczyła rewitalizacji miejscowości, a jedno rozwoju i promowania rekreacji z wykorzystaniem walorów przyrodniczych. Nie zrealizowano żadnego zadania bezpośrednio związanego z ochroną przyrody.

W latach 2011-2012 zostało zrealizowane zadanie „Modernizacja świetlicy wiejskiej w Lubieni wraz z zagospodarowaniem otoczenia”. Wartość całkowita przedsięwzięcia wyniosła 448 825,99 zł, z czego dofinansowanie z EFRROW z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) wyniosło 236 388 zł. W ramach projektu została zmodernizowana świetlica wiejska w Lubieni oraz zagospodarowano jej otoczenie poprzez wprowadzenie elementów małej architektury, szaty roślinnej i niezbędnej infrastruktury.

Drugie zrealizowane zadanie w latach 2011-2012 to budowa strażnicy OSP w Popielowie wraz z zapleczem świetlicowym i przyległym terenem rekreacyjnym, którego koszt całkowity wyniósł 1 439 784,56 zł, z czego dofinansowanie z EFR w ramach projektu PO RYBY wyniósł 439 975,22 zł. Budowa pozwoliła na stworzenie nowego centrum społeczno – kulturalnego w Popielowie.

Zadanie - budowa boiska przy Publicznej szkole Podstawowej w Starych Siołkowicach zostało zrealizowane w 2012 r. Wartość całkowita inwestycji to 446 053 zł, z czego 100 000 zł dofinansowane zostało z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. W latach 2011 - 2012 wybudowano również dwa boiska wraz z szatnią i towarzyszącą infrastrukturą w Rybnej. Całkowita wartość inwestycji to 641 970,34 zł, a dofinansowanie z EFRROW w ramach PROW wyniosło 349 656 zł. W ramach tego zadania wybudowano dwa boiska do piłki nożnej o nawierzchni trawiastej, z instalacją nawodnienia i oświetleniem oraz szatnią dla zawodników.

Rewitalizacja placu „Kamieniec” w Popielowie to zadanie zrealizowane w 2011r. Przy zagospodarowaniu skweru pracowało społecznie 15 osób, a na ten cel wydatkowano ponad 5 000 zł. Skwer jest obsadzony kwiatami i krzewami, spełnia rolę miejsca do odpoczynku dla miejscowej ludności, jak również dla odwiedzających gminę Popielów.

Ostatnie zadanie które realizowane było w 2012r. to promowanie zdrowego stylu życia. Przy Samorządowym Centrum Kultury, Turystyki i Rekreacji w Popielowie zorganizowano rajd rowerowy pod hasłem „Na kole przez pole” Trasa rajdu przewidywała spotkanie z ceną przyrodą gminy Popielów.

Ponadto gmina realizowała zadania związane z zielenią publiczną. W każdym roku prowadzono nasadzenia drzew i krzewów przekraczające zakładane wielkości, w tym:

2011 r. – 1 100 szt.

2012 r. – 1 150 szt.

2. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych

Cele i zadania:

- wspieranie prowadzenia systemowej gospodarki ściekowej i odpadowej w ramach współpracy jednostek samorządu terytorialnego z terenu powiatu,
- eliminacja zrzutów ścieków do cieków powierzchniowych poprzez objęcie gmin powiatu opolskiego systemem kanalizacji sanitarnej z oczyszczaniem ścieków oraz rozbudową istniejących systemów,
- minimalizacja zagrożeń dla wód ze strony rolnictwa i gospodarki rybackiej oraz wyeliminowanie zagrożenia dla wód ze strony składowanych odpadów,
- dostosowanie systemów melioracyjnych do równoważenia bilansu hydrologicznego,
- poprawa systemu odwadniania dróg.

Zadania w zakresie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Popielów w latach 2011 - 2012 realizował głównie Międzygminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji „PROWOD” Spółka z o.o. w Czarnowasach. Sukcesywnie i systematycznie rozbudowywano i modernizowano sieć wodociągową i kanalizacyjną w poszczególnych miejscowościach.

Stopień realizacji zaplanowanych zadań:

Tab.nr 2

Lp.	Zadanie	Planowany termin realizacji	Stopień realizacji
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej dla wsi Stare Siołkowice – etap IV i Nowe Siołkowice, gmina Popielów	2010-2012	Z
2.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Karłowice i Kurznie	2009-2011	Z
3.	Modernizacja sieci wodociągowej w Kurzniach	2011	Z

Z- zadanie zrealizowane

Cz – częściowo zrealizowane lub w trakcie realizacji

N- zadanie niezrealizowane

W ramach realizacji zadań własnych z zakresu ochrona wód podziemnych i powierzchniowych zostały całkowicie zrealizowane zaplanowane działania związane z budową kanalizacji sanitarnej i modernizacją sieci wodociągowej.

Budowa kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej dla wsi Stare Siołkowice – etap IV i Nowe Siołkowice realizowana w latach 2010-2012 wyniosła 4 673 816,37 zł. Kanalizacja została dofinansowana ze środków EFRROW w ramach PROW w kwocie 2 858 395,00 zł oraz pożyczki WFOŚiGW w Opolu w kwocie 994 921,37 zł. Długość wybudowanej sieci to 16,95 km.

Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Karłowice i Kurznie rozpoczęta w 2009r. wyniosła 6 685 589,14 zł. Została wybudowana ze środków EFRR w ramach RPO WO 2007-2013 działanie 4.1 (69,16%) oraz ze środków własnych (30,84%), a długość nowo wybudowanej sieci wyniosła 19,24 km.

Trzecia inwestycja to modernizacja sieci wodociągowej w Kurzniach, gdzie koszt inwestycji wyniósł 972 779,98 zł, a dofinansowanie w 69.16% gmina otrzymała z EFRR w ramach RPO WO 2007-2013 działanie 4.1. Modernizacją objęto 6,75 km sieci wodociągowej.

3. Ochrona powierzchni ziemi i gleb

Cele i zadania:

- ochrona gleb o wysokiej przydatności rolniczej przed przeznaczeniem na cele nierolnicze (procedura planowania przestrzennego),
- właściwa polityka zalesiania gruntów nieprzydatnych rolniczo, ochrona przed zalesianiem siedlisk roślin chronionych i rzadkich,
- zachowanie i wprowadzanie śródpolnych zadrzewień, zakrzewień, zalesień, oczek wodnych, łąk wilgotnych i bagiennych jako ważnych elementów funkcjonalnych struktury ekologicznej i obiektów warunkujących utrzymanie odpowiedniego poziomu wód gruntowych na obszarach rolniczych oraz przeciwdziałania erozji wietrznej,
- wprowadzenie na teren gminy programu rolno-środowiskowego, zachęcanie rolników do udziału w Programie,
- utrzymanie i odbudowa urządzeń melioracyjnych, zapewniających odpowiedni poziom wód gruntowych i zabezpieczających użytki rolne przed okresowymi przesuszeniami lub zalaniem, a w miarę możliwości nie odtwarzanie melioracji lub jej części na terenach łąk wtórnie zabagnionych, zwłaszcza siedlisk roślin chronionych i rzadkich,
- wdrażanie i upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej (KDPR),
- wspieranie i promowanie rolnictwa ekologicznego,
- rekultywacja „dzikich” wysypisk i wyrobisk.

Wykorzystanie powierzchni ziemi powinno być możliwie optymalnie dostosowane do naturalnych warunków przyrodniczo-glebowych. Obecny stan wskazuje, że poza optymalnym rolniczym wykorzystaniem gleb o wysokiej bonitacji, także bardziej racjonalne jest przeznaczenie gruntów o niskiej przydatności dla rolnictwa na cele nie związane z gospodarką rolną tj. pod urbanizację, rozwój infrastruktury, a przede wszystkim pod zalesienia. Wyjątkiem są tu cenne siedliska przyrodnicze, które pomimo małej przydatności dla rolnictwa powinny pozostać użytkowane i chronione.

Granica rolno-leśna jest to wyznaczana na gruncie i przedstawiana na mapach linia oddzielająca grunty aktualnie i perspektywicznie przewidziane do rolniczego lub leśnego użytkowania. Wyznaczenie tej granicy ma na celu dążenie do optymalnego wykorzystania powierzchni ziemi, uporządkowania przestrzeni rolniczej i leśnej zgodnego z warunkami

glebowymi, przyrodniczymi i krajobrazowymi. Zadanie to powinno być realizowane na etapie aktualizacji studium i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zadanie realizowane na bieżąco przez Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego (OODR) w Łosiowie, Opolską Izbę Rolniczą w Opolu oraz ARiMR to informowanie i doradztwo wśród rolników polegające na zalecaniu stosowania następujących zabiegów:

- zakładanie pasów śródpolnych,
- dostosowanie biologicznego potencjału gleby pod uprawę odpowiednich gatunków roślin, w zależności od wymagań, wpływu na środowisko i strukturę gleby,
- określanie wpływu nawożenia organicznego dla poprawy jakości i struktury gleby,
- prawidłowe składowanie nawozów organicznych (obornika, gnojówki, gnojowicy) w nawożeniu roślin.

Po wejściu do UE dopłaty dla ekorołników wypłacane są za pośrednictwem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR). Aby z nich skorzystać, rolnik oprócz uzyskania certyfikatu musi wystąpić do ARiMR z wnioskiem o przystąpienie do programów rolnośrodowiskowych i realizować pakiet rolnictwo ekologiczne, który jest częścią tych programów. Aby uczestniczyć w programach rolnośrodowiskowych należy m.in. przez okres trwania umowy gospodarować zgodnie z planem rolnośrodowiskowym, prowadzić dokumentację i przestrzegać Zasad Kodeksu Zwykłej Dobrej Praktyki Rolniczej.

Stopień realizacji zaplanowanych zadań:

Tab.nr 3

Lp.	Zadanie	planowany termin realizacji	stopień realizacji
1.	Prowadzenie działań mających na celu propagowanie wśród rolników Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej	2011	Z
2.	Usuwanie skutków klęsk żywiołowych (powodzi)	2011-2012	Z

Z- zadanie zrealizowane

Cz – częściowo zrealizowane lub w trakcie realizacji

N- zadanie niezrealizowane

W ramach powyższego zadania Opolskie Stowarzyszenie Doradców w Łosiowie przeprowadziło szkolenie, na którym omawiano temat Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej oraz ekonomiki gospodarstw rolnych.

Gmina Popielów w ramach podziału środków na usuwanie skutków klęsk żywiołowych otrzymała w latach 2011-2012 trzykrotnie specjalne środki na ten cel:

- Promesę z dnia 17 lutego 2011r. w kwocie 1 260 000 zł na zadania:

- odtworzenie i konserwację rowów melioracyjnych o długości 139,2 km w kwocie 475 474,30 zł w celu zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego na terenie gminy Popielów,

Tab.nr 4

Etap	Miejscowość	Założono [km]	Wykonano [km]
I	Stare Siołkowice	23	23
	Lubienia	10	10
	Nowe Siołkowice	8	8
	Popielowska Kolonia	7	7
II	Popielów	40	40
	Kurznie	15	7,75
III	Karłowice	38	11,53
	Kuźnica Katowska	20	0
IV	Stobrawa	20	7,27
	Rybna	18	14,70
	Stare Kolnie	13	9,95
Suma		212	139,2

Źródło: Urząd gminy w Popielowie, 2013

- odbudowa drogi gminnej, Stare Siołkowice - rzeka Odra na długości 1250 mb,
  - odbudowa drogi gminnej Popielów - Legier;
- Promesę z dnia 15 lipca 2011r. w kwocie 140 000 zł na zadanie:
- odbudowa drogi na wał Stare Siołkowice – Wielopole.
- Promesę z dnia 23 lutego 2012r. na kwotę 1 300 000 zł na zadania:
- odbudowa drogi Lipie Laski na długości 2,1 km,
  - odbudowa drogi Popielowska Kolonia – Mikolin na długości 800 m,
  - remont nieewidencjonowanych dróg o długości 3,76 km własności gminy Popielów w miejscowości Rybna, Kolonia Popielowska,
  - remont dróg stanowiących własność gminy Popielów o długości 7,5 km w następujących miejscowościach: Popielów, Stare Siołkowice, Karłowice Stobrawa.

4. Ochrona powietrza atmosferycznego

Cele i zadania :

- poprawianie stanu technicznego dróg gminnych o złym stanie technicznym, propagowanie systemu przewozów kombinowanych: kolej, rower itp.,

- wsparcie i budowa infrastruktury rowerowej: budowa tras rowerowych, w tym wyłączenie tras rowerowych poza pasy dróg samochodowych, budowa parkingów dla rowerów, itp.,
- promowanie i tworzenie warunków dla zwiększania się udziału podróży transportem zbiorowym, rowerowym i pieszym pomiędzy miejscami zamieszkania, pracy oraz wypoczynku i zakupów,
- wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej przy drogach, w szczególności w sąsiedztwie zabudowy.
- modernizacja lokalnych kotłowni, wprowadzanie niskoemisyjnych nośników,
- wspieranie przedsięwzięć dotyczących korzystania z ekologicznych źródeł energii w indywidualnych gospodarstwach i zakładach, w szczególności zgodnie ze specyfiką gminy promowanie energii odnawialnej - pieców na słomę i odpady drewna,
- prowadzenie odpowiedniej polityki i działań na rzecz gazyfikacji Gminy,
- działanie w kierunku wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- termorenowacja budynków zwłaszcza użyteczności publicznej oraz stosowanie materiałów energooszczędnych w budownictwie (m.in. wymiana okien we wszystkich szkołach i przedszkolach w gminie),
- wsparcie projektów w zakresie budowy urządzeń i instalacji do produkcji i transportu energii odnawialnej,
- wsparcie i budowa urządzeń i instalacji do produkcji i transportu energii wytwarzanej z wykorzystaniem źródeł odnawialnych: biopaliw, energii wodnej, wiatrowej, energii słonecznej, energii geotermalnej, pomp ciepła,
- wsparcie projektów w zakresie budowy urządzeń i instalacji do produkcji i transportu energii odnawialnej,
- wsparcie i budowa urządzeń i instalacji do produkcji i transportu energii wytwarzanej z wykorzystaniem źródeł odnawialnych: biopaliw, energii wodnej, wiatrowej, energii słonecznej, energii geotermalnej, pomp ciepła,
- promowanie i popularyzacja modelowych rozwiązań w zakresie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, w tym rozwiązań technologicznych, administracyjnych i finansowych,
- włączenie problematyki energii odnawialnej do wytycznych dotyczących sporządzania regionalnych i lokalnych planów energetycznych.

Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego na terenie gminy jest związane głównie z niską emisją, emisją pochodzącą od ciągów komunikacyjnych, emisją napływową oraz w niewielkim stopniu z emisją przemysłową. Niska emisja może zostać ograniczona poprzez odpowiednią termomodernizację budynków i modernizację kotłowni oraz korzystanie z ekologicznych i odnawialnych źródeł energii. Zanieczyszczenia pochodzące od ciągów komunikacyjnych są trudne do wyeliminowania, zwłaszcza wobec ciągłej rozbudowy szlaków komunikacyjnych i ciągłego przyrostu liczby pojazdów samochodowych. Rozwiązaniem jest organizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej w sposób umożliwiający ominięcie newralgicznych punktów. Przykładem działań może być budowa obwodnic, a także wyprowadzenie ruchu z obszarów o gęstej zabudowie.

Władze Gminy Popielów wspierają przedsięwzięcia, wykorzystujące odnawialne i ekologiczne źródła energii. Informacje umieszczane są na stronie internetowej gminy oraz w lokalnych mediach. Poza tym w lokalnych gazetach umieszczane są artykuły promujące działania na rzecz poszanowania energii, zwiększania efektywności energetycznej, a tym samym obniżenia emisji zanieczyszczeń do środowiska. Ponadto gmina Popielów prowadzi ciągłą modernizację budynków publicznych, co niewątpliwie pozytywnie wpływa na stan czystości powietrza oraz na świadomość i postawy mieszkańców.

Generalnie w budynkach komunalnych, jak i prywatnych oraz podmiotach gospodarczych i instytucjach obserwuje się stałe dążenie do ograniczenia stosowania węgla jako podstawowego nośnika energii cieplnej – na rzecz innych nośników – zwłaszcza odpadów drzewnych, oleju opałowego i gazu. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii notowane jest do tej pory tylko w indywidualnych przypadkach, stosowane przez mieszkańców w budownictwie jednorodzinym do ogrzewania pomieszczeń (m.in. pompy ciepłe, instalacje solarne).

Stopień realizacji zaplanowanych zadań:

Tab.nr 5

Lp.	Zadanie	planowany termin realizacji	stopień realizacji
1.	W kotłowni przy Publicznej Szkole Podstawowej w Popielowie budowa pomp ciepła dla hali sportowej	2011	Z

Z- zadanie zrealizowane

Cz – częściowo zrealizowane lub w trakcie realizacji

N- zadanie niezrealizowane

W ramach zadania z zakresu ochrony powietrza zrealizowano budowę pomp ciepła z dotacją WFOŚiGW w Opolu w kwocie 50 000 zł. Cały koszt inwestycji wyniósł 125 280,20 zł.

5. Ochrona przed hałasem

Cele i zadania:

- podjęcie i systematyczne wykonywanie podstawowych badań pomiarowych przez zarządców dróg i linii kolejowej,
- wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed hałasem z wyznaczeniem stref ograniczonego użytkowania wokół głównych dróg i linii kolejowej tam, gdzie przekroczony jest równoważny poziom hałasu w porze nocnej 55 dB,
- doskonalenie istniejących i kształtowanie nowych mechanizmów i procedur administracyjnych,

- prowadzenie bazy danych obejmującej zagadnienia dotyczące emisji ponadnormatywnego hałasu,
- monitorowanie zmian przestrzennych stanu zagrożenia hałasem i realizacji programów ochrony przed hałasem,
- dokonanie oceny akustycznej wybranych miejsc w gminie,
- kontynuacja kontroli emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej,

Monitoring hałasu realizowany jest na bieżąco przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu. Ponadto badania poziomu hałasu wykonywane są przez zarządców dróg wojewódzkich i krajowych. Wyniki monitoringu umieszczane są w rocznych biuletynach publikowanych przez WIOŚ oraz dostępne są na stronie internetowej WIOŚ w Opolu. Ponadto marszałek województwa sporządza programy ochrony przed hałasem, w których wyróżnione są działania minimalizujące negatywne oddziaływania dla poszczególnych dróg.

Ograniczenie uciążliwości akustycznej pochodzącej ze źródeł przemysłowych odbywa się głównie na drodze administracyjnej, uprawniony organ (Starosta) wydaje decyzję ograniczającą emisję hałasu do określonego poziomu. W zakresie hałasu przemysłowego, jak wykazują kontrole, obserwuje się wyraźnie obniżenie emisji z zakładów produkcyjnych. Jest to efekt głównie wprowadzania nowych technologii oraz warunków, jakie musi spełniać inwestor w zakresie ochrony przed hałasem w przypadku nowych inwestycji. Teren gminy Popielów jest terenem o niewielkim nasyceniu przemysłem, stąd też uciążliwość tego źródła hałasu nie jest duża. Większą i zauważalną uciążliwość wnoszą ciągi komunikacyjne (np. obszary wzdłuż dróg wojewódzkich). Gwałtowny rozwój motoryzacji spowodował zmiany klimatu akustycznego, które ulegają postępującemu pogorszeniu.

Obowiązujące w kraju procedury lokalizacyjne pozwalają na skuteczne egzekwowanie ograniczeń emisji hałasu w nowo powstających obiektach przemysłowych oraz drogowych. Dotyczy to również obiektów modernizowanych i rozbudowywanych. Wszystko to skutecznie eliminuje powstawanie nowych obiektów emitujących ponadnormatywny hałas do środowiska. Zadanie realizowane na bieżąco na etapie tworzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Stopień realizacji zaplanowanych zadań:

Tab.nr 6

Lp.	Zadanie	planowany termin realizacji	stopień realizacji
1.	Budowa drogi gminnej 101841 O Popielów - Lubienia	2011	Z

Z- zadanie zrealizowane

Cz – częściowo zrealizowane lub w trakcie realizacji

N- zadanie niezrealizowane

Budowa drogi gminnej 101841 O Popielów – Lubienia o długości 1,899 km została sfinansowana w 85% ze środków z EFRR w ramach RPO WO 2007-2013 Poddziałanie 3.1.2. Cały koszt inwestycji to 1 133 176,11 zł.

6. Zapobieganie poważnym awariom.

Cele i zadania :

- opracowanie programu informowania społeczeństwa o poważnych awariach środowiskowych, opracowanie sposobu ewakuacji oraz podniesienie poziomu wiedzy w tym zakresie,
- ograniczenie zagrożeń związanych z transportem towarów niebezpiecznych,
- wyposażenie służb ratowniczych w odpowiedni sprzęt ratowniczy i wypracowanie schematu postępowania w czasie poważnej awarii.

Kształtowanie świadomości mieszkańców Gminy Popielów w zakresie postępowania podczas zagrożeń i poważnych awarii przemysłowych odbywa się głównie poprzez lokalne media, w których zamieszczane są informacje dotyczące sposobów informowania o zagrożeniach, racjonalnego postępowania podczas zagrożenia oraz jednostek i lokalizacji centrów kryzysowych. Podnoszenie świadomości społeczeństwa odbywa się poprzez uświadamianie spektrum i kategorii zagrożeń ekologicznych, zarówno tych dotyczących lokalną społeczność – na które nie ma ona większego wpływu (np. dziura ozonowa), jak i tych, z którymi mieszkańcy gminy stykają się na co dzień np. nielegalne wysypiska, wypadki nagłego zanieczyszczenia wód powierzchniowych, pożar, powódź. Odbywa się to drogą systematycznych publikacji, artykułów prasowych, powiadamiania o aktualnościach na stronie internetowej gminy, czy w postaci różnych form edukacji prowadzonej tak wśród dorosłych mieszkańców jak i wśród młodzieży i dzieci (np. przez Straż Pożarną). Zadanie realizowane na bieżąco przez jednostki Straży Pożarnej.

7. Edukacja ekologiczna

Cele i zadania:

- realizacja szkoleń, kursów, konkursów, wydawnictw, akcji popularyzatorskich podnoszących świadomość ekologiczną społeczeństwa, w szczególności rolników, nauczycieli oraz dzieci i młodzieży,
- realizacja cyklicznych prezentacji o treściach przyrodniczych w ramach publicznych środków przekazu oraz instytucji kultury i wypoczynku,
- realizacja modelowych przedsięwzięć chroniących obiekty i obszary cenne przyrodniczo wraz z ich wykorzystaniem dla celów naukowo-badawczych oraz

- promocji i rozwoju wsi, gminy i województwa oraz wsparcie modelowych projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe,
- gromadzenie pomocy dydaktycznej i rozpowszechnianie informacji dotyczących ochrony środowiska i edukacji ekologicznej, w szczególności przez biblioteki i szkoły,
  - rozwój infrastruktury turystyczno-dydaktycznej, w szczególności na Obszarze Stobrawskiego Parku Krajobrazowego, oraz na Obszarze Specjalnej Ochrony „Grądy Odrzańskie” i „Łąki w okolicach Karłowic nad Stobrawą”,
  - utworzenie w Urzędzie Gminy systemu udostępniania informacji o środowisku w oparciu o rejestry oraz interaktywne bazy danych o środowisku dostępne za pośrednictwem Internetu.

Na terenie gminy realizowane są wspierane przez Urząd Gminy i Nadleśnictwa coroczne akcje „Sprzątanie świata” oraz „Dzień Ziemi”. Silnym instrumentem kształtowania postaw proekologicznych są środki masowego przekazu. Najbardziej powszechnym źródłem informacji o problemach ochrony środowiska w skali gminy jest internet, prasa, radio i telewizja.

Dobrze przeprowadzona edukacja w prasie lokalnej ma na celu rozbudzenie świadomości mieszkańców przejawiającej się w ich konkretnych działaniach związanych z troską o otaczające ich najbliższe środowisko. Ważny jest również wybór odpowiednich treści, położenie szczególnego nacisku na uświadomienie, że pojedyncze zachowania każdego mieszkańca mają wielkie znaczenie w zachowaniu czystości i estetyki całej gminy. Dlatego niezbędna jest tematyka związana z odpadami, recyklingiem oraz ze znaczeniem przyrody.

Na stronach internetowych gminy umieszczane są różnego typu informacje o środowisku, a dokumenty strategiczne gminy oraz projekty dokumentów poddawane konsultacjom społecznym zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Stopień realizacji zaplanowanych zadań:

Tab.nr 7

Lp.	Zadanie	planowany termin realizacji	stopień realizacji
1.	Akcja „Sprzątanie Świata”	2011-2012	Z

Z- zadanie zrealizowane

Cz – częściowo zrealizowane lub w trakcie realizacji

N- zadanie niezrealizowane

W ramach harmonogramu realizacji zadań własnych ujętych w Programie ochrony środowiska zaplanowano podstawowe zadanie z zakresu edukacji ekologicznej tzn. przeprowadzano w latach 2011-2012 akcje „Sprzątanie Świata”.

Większość jednostek oświatowych w gminie prowadziła w 2011-2012 roku bogatą działalność edukacyjną w zakresie ochrony środowiska, takie jak:

przedszkola

- obchody „Dnia Ziemi”, piknik ekologiczny,
- akcja „Sprzątanie Świata”,
- zajęcia badawczo-tropiące „Śladami Pana Listopada”,
- realizacja programu „Kubusiowi Przyjaciela natury”,
- spotkanie z firmą REMONDIS,
- wycieczka do Parku Dinozaurów w Kamieniu k. Rybnika,
- spotkanie z leśnikiem w ramach współpracy z nadleśnictwem Kup
- utworzenie kącika ekologicznego, przyrodniczego, nauka segregacji śmieci, zbiórka baterii, obserwacja bocianów,
- wdrożenie ścieżki ekologicznej, wycieczka do „Izby leśnej” Nadleśnictwa w Kup, do lasu itp., do oczyszczalni ścieków, wykonanie zielnika, konkursy o tematyce przyrodniczej, prelekcje, teatrzyk o tematyce przyrodniczej,

szkoły podstawowe

- obchody „Dnia Ziemi”,
- akcja „Sprzątanie Świata”, „Szukamy zimujących nietoperzy”, „Dokarmianie zwierząt zimą”, „Święto Plonów”, „Święto pieczonego ziemniaka”,
- prowadzenie gazetki ściennej o tematyce przyrodniczej, nauka segregacji śmieci, zbiórka baterii, zbiórka makulatury,
- wycieczki terenowe, do lasu, do gospodarstwa agroturystycznego, do oczyszczalni ścieków, na wysypisko śmieci, do elektrowni w Brzeziu, po atrakcjach Stobrowskiego Parku Krajobrazowego, do Domu Myśliwego w Kurzniach, udział w konkursach o tematyce przyrodniczej organizowanych przez Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych, konkurs „Z przyrodą za pan brat”, udział w prelekcjach, wycieczka do ZOO,
- udział w turnieju ekologicznym „W nadodrzańskich grądach”,
- udział w Mini Olimpiadzie Wiedzy Przyrodniczej „Przyjaciół Przyrody 2012”,
- zbiórka karmy dla schroniska dla zwierząt w Opolu,

gimnazjum

- utworzenie regionalnego koła ekologicznego „Gminne Centrum Edukacji Ekologicznej” we współpracy z firmą REMONDIS,
- obchody „Dnia Ziemi”,
- akcja „Sprzątanie Świata”,
- prowadzenie gazetki ściennej o tematyce przyrodniczej i konkurs na najciekawszą gazetkę „Flora naszego regionu”, nauka segregacji śmieci, zbiórka baterii, zbiórka makulatury,
- wycieczki terenowe m.in. po atrakcjach Stobrowskiego Parku Krajobrazowego, udział w konkursach o tematyce przyrodniczej m.in. organizowanych przez Zespół Opolskich

Parków Krajobrazowych, udział w prelekcjach, przedstawienie ekologiczne „Kłopoty leśnego krasnala”, „Segreguj z nami” itp., wykonania karmików dla ptaków, prowadzenie zielników,

- zbiórka tonerów, zużytych komórek, baterii i płyt CD,
- udział w konkursie plastycznym dot. alternatywnego sposobu wytwarzania energii,
- udział w konkursie wiedzy „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”,
- dyskusje w klasach nad sposobem ograniczenia energii, wody i ilości produkowanych śmieci,
- Konkursy wiedzy ekologicznej i przyrodniczej – plastyczne oraz fotograficzne „Mój las”, „Moja najpiękniejsza roślina”,
- prowadzenie monitoringu środowiska, utworzono Klub Młodego Ekologa.

8. Planowanie przestrzenne i strategiczne jako podstawowe narzędzie zrównoważonego rozwoju

Stopień realizacji zaplanowanych zadań:

Tab.nr 8

Lp.	Zadanie	planowany termin realizacji	stopień realizacji
1.	Sporządzenie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Popielów wraz z opracowaniem ekofizjograficznym .	2012-2013	Cz

Z- zadanie zrealizowane

Cz – częściowo zrealizowane lub w trakcie realizacji

N- zadanie niezrealizowane

Po podjęciu w dniu 04 listopada 2010 r. uchwały nr XLIV/315?2010 Rady Gminy Popielów w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Popielów wraz z opracowaniem ekofizjograficznym oraz wyłonieniu w 2012 roku wykonawcy przystąpiono do prac nad zmianą studium.

9. Monitoring i zarządzanie Programem Ochrony Środowiska

Stopień realizacji zaplanowanych zadań:

Tab.nr 9

Lp.	Zadanie	planowany termin realizacji	stopień realizacji
1.	Sporządzenie raportu z wykonania celów i zadań Programu na lata 2009-2010	2011	Z

Z- zadanie zrealizowane

Cz – częściowo zrealizowane lub w trakcie realizacji

N- zadanie niezrealizowane

Pierwszy raport z wykonania Programu został sporządzony w 2011r. i przedstawiony na radzie gminy w Popielowie. Ponadto również na bieżąco monitorowany jest stan wdrażania Programu.

III. Ocena realizacji celów założonych w POŚ poprzez wskaźniki wdrażania

Tab.nr 10. Wskaźniki realizacji Programu (zrównoważonego rozwoju gminy)

Wskaźniki zrównoważonego rozwoju gminy	2009	2010	2011	2012
Zużycie wody do celów konsumpcyjnych na 1 mieszkańca [m ³ /m/rok] na 1 przyłącz wodociągowy	7,74	7,47	7,20	7,14
Ilość ścieków komunalnych wytworzonych w gminie na 1 mieszkańca [m ³ /m/rok] na 1 przyłącz wodociągowy	2,47	2,40	2,30	3,02
Przepustowość oczyszczalni ścieków [m ³ /dobę]	600	600	600	600
Długość sieci kanalizacyjnej [km]	24,51	24,51	41,52	47,44
Liczba przyłączy kanalizacyjnych [szt.]	831	842	1327	1475
Instalacje wykorzystujące energię odnawialną w obiektach publicznych [szt.]	-	-	1 Pompa ciepła przy hali sportowej przy PSP w Popielowie	1 Pompa ciepła (strażnica OSP w Popielowie)
Liczba ujęć wody [szt.]	4	4	4	4
Długość sieci wodociągowej [km]	121,6	121,6	122,94	122,94
Liczba szamb [szt.]	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Liczba przyzagrodowych oczyszczalni ścieków [szt.]	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Liczba przyłączy wodociągowych [szt.]	2170	2185	2337	2345
% zwodociągowania gminy	100	100	100	100
Grunty wymagające rekultywacji [ha]	4,32	4,32	4,32	4,32
Powierzchnia zrehabilitowanych terenów [ha]	-	-	-	-
Obszary cenne przyrodniczo prawnie chronione [ha/%]				
-ogółem				
- w tym park krajobrazowy	63,1%	63,1%	63,1%	63,1%
- obszar chronionego krajobrazu	b.d.	b.d.	bz	bz
- w tym zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	-	b.d.	bz	bz
- w tym użytki ekologiczne	-	-	-	-
	9,7 ha	9,7 ha	9,7 ha	9,7 ha
Liczba pomników przyrody [szt.]	21	21	21	21
Liczba posadzonych drzew i krzewów [szt.]	1150	1250	1100	1150
Liczba wyciętych drzew [szt.]	34	33	250	450
Zalesienia [ha]	-	b.d.	b.d.	b.d.
Udział wydatków w budżecie na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska [%]	6,17%	7,65%	5,93	7,96

Długość dróg krajowych i powiatowych, o stwierdzonym przekroczeniu dopuszczalnych poziomów natężenia hałasu [km]	-	-	-	-
Ekologiczne gospodarstwa rolne posiadające certyfikat	-	-	-	-

Wśród wskaźników realizacji programu i stanu środowiska w gminie na uwagę zasługują przede wszystkim:

- zmniejszanie się systematycznie zużycie wody,
- zwiększania ilości ścieków komunalnych na jednego mieszkańca,
- prawie dwukrotny przyrost długości sieci kanalizacyjnej od 2010r.,
- znaczny wzrost wycinanych drzew w ostatnich latach,
- dużo posadzonych drzew w stosunku do drzew wyciętych i ogółem.

Udział wydatków w budżecie na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska kształtował się w latach 2011-2012 w przedziale 5,93 – 7,96 %.

Tab.11 Wykonanie budżet gminy w latach 2011-2012

Wyszczególnienie	2011	2012
DOCHODY	26 685 886,70	25 411 813,37
Własne	5 390 011,88	6 020 342,13
Udział w podatkach stanowiących dochód państwa	2 491 850,35	2 609 342,52
Subwencje	8 639 400,00	8 273 858,00
Dotacje	4 376 632,65	4 107 804,05
Środki z budżetu UE	5 787 991,82	4 400 466,67
PRZYCHODY	10 322 788,85	5 747 313,55
w tym kredyt/pożyczka	9 798 500,69	5 225 259,57
w tym wolne środki	524 288,16	522 053,98
inne rozliczenia krajowe		
WYDATKI	30 415 793,62	25 377 862,00
Wydatki bieżące	18 116 889,23	18 785 870,95
w tym na obsługę długu	328 328,00	
Wydatki majątkowe	12 298 904,39	6 591 991,05
ROZCHODY	6 070 827,95	5 527 965,39
w tym kredyt/pożyczka	6 070 827,95	5 527 965,39
w tym wykup papierów wartościowych	-	-
w tym udzielone pożyczki z budżetu	-	-
WYNIK (D+P-W-R)	522 053,98	253 299,53

Wyszczególnienie	2011	2012
WYDATKI Ogółem	30 415 793,62	25 377 862,00
Wydatki na ochronę środowiska i gospodarkę komunalną (zł)	1 804 788,92	2 019 373,81
Wydatki na ochronę środowiska i gospodarkę komunalną (%)	5,93%	7,96%

IV. Podsumowanie

Wykonane zadania były zgodne z przyjętymi w POŚ celami i zadaniami. Nie wystąpiły rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i prowadzonymi przez gminę działaniami.

Na obecnym etapie nie istnieje konieczność wprowadzenia zmian do POŚ. Aktualizacja harmonogramu nastąpi po uchwaleniu Programu ochrony środowiska na lata 2012-2015.

Skróty:

EFRROW – Europejski Fundusz Rolny Rozwoju Obszarów Wiejskich

PROW – Program rozwoju obszarów wiejskich

RPO WO – Regionalny program operacyjny województwa opolskiego

POŚ – Program ochrony środowiska

FOGR – Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych

KDPR – Kodeks Dobrej Praktyki Rolniczej

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej